

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΘΥΜΙΑΣ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΛΑΤΩΝΑ ΣΤΟΝ ΛΑΚΑΝ

ΑΛΕΞΗΣ
ΚΑΡΠΟΥΖΟΣ

Ένα ταξίδι στη φιλοσοφική και ψυχαναλυτική ιστορία της επιθυμίας, από τον Πλάτωνα μέχρι τον Ζαν-Πωλ Σαρτρ.

Ο Ίμερος ή η Φιλοσοφία του πόθου

Η επιθυμία είναι η θεμελιώδης ζωτική δύναμη των ανθρώπων. Είναι η Επιθυμία που τους οδηγεί να ζήσουν από την παιδική ηλικία μέχρι το θάνατο. Είναι η μηχανή των κινήτρων τους, είναι ο φορέας της θέλησής τους, αυτό είναι που καθορίζει όλες τις φιλοδοξίες τους. Ένα άτομο χωρίς καμία επιθυμία μαρτυρεί μια βαθιά κατάθλιψη που απειλεί τη φυσιολογία του, την ψυχολογία του, την κοινωνικότητά του.

Αρχικά θα μιλήσουμε για έναν αρχαίο ελληνικό μύθο, αυτόν του Ίμερου.

Ο Ίμερος ήταν ένας όμορφος νέος που ήταν καλεσμένος σε ένα μεγάλο πάρτι. Το βράδυ και ενώ το γλέντι ήταν σε πλήρη εξέλιξη και το κρασί έρεε ελεύθερα ο Ίμερος μεθάει υπερβολικά, στο εκστατικό του παραλήρημα στρέφει το βλέμμα του σε μια νεαρή γυναίκα που θέλει να του αντισταθεί, οπότε τη βιάζει και μετά βυθίζεται στην αγκαλιά του Μορφέα μέχρι το επόμενο πρωί. Ξυπνώντας, κάποτε νηφάλιος, μαθαίνει για το σκάνδαλο του οποίου ήταν ο υποκινητής και ο δράστης. Μάλιστα, την προηγούμενη μέρα, βίασε και την ίδια του την αδερφή. Τρελός από απελπισία, τρέχει στον γκρεμό που ατενίζει τα ψηλά φαράγγια και πηδάει στην άβυσσο και αυτοκτονεί. Ο Δίας, συγκινημένος από αυτή την πράξη, τον ανέστησε και τον έκανε αθάνατο κάνοντας τον Θεό του Πόθου.

Ορισμός της επιθυμίας

Η επιθυμία ορίζεται από το λεξικό ως η επίγνωση της έλλξης προς ένα πραγματικό ή φανταστικό αντικείμενο.

Ποιος είναι ο σκοπός του Desire;

- Σύμφωνα με τον Πλάτωνα είναι για να καλύψει την έλλειψη ύπαρξης.
- Σύμφωνα με τον Επίκουρο είναι η απόλαυση, είναι ηδονισμός.
- Σύμφωνα με τον Σπινόζα , η πρόσβαση στη χαρά ξεπερνά την απλή απόλαυση.
- Σύμφωνα με τον Φρόντ είναι για να ικανοποιήσει μια λιβιδινική παρόρμηση.
- Σύμφωνα με τον Λακάν , είναι να καλύψεις μια έλλειψη, να απελευθερωθείς από την Ανάγκη και να σε αναγνωρίσει ο άλλος.

Η έλλειψη του να είσαι σύμφωνα με τον Πλάτωνα

Στο Συμπόσιο , τον περίφημο διάλογο του Πλάτωνα , εξηγεί ότι οι θνητοί αναζητούν αυτό που δεν έχουν, αυτό που τους λείπει για να είναι ολοκληρωμένοι. Παίρνει το παράδειγμα του Μύθου των αρχέγονων ανδρόγυνων που είπε ο Αριστοφάνης:

Οι πρώτοι άνθρωποι ήταν σύμφωνα με τον Αριστοφάνη, σιαμαίες αδερφές ή σιαμαία ανδρόγυνα, ήταν διπλοί και είχαν τέτοια ευχαρίστηση που ξέχασαν να λατρεύουν τους θεούς και ήθελαν ακόμη και να τους ανταγωνιστούν. Έτσι, ένας θυμωμένος Δίας αποφάσισε να τους χωρίσει στα δύο, έκανε να χωρίσει τα σιαμαία δίδυμα. Από τότε, οι άνθρωποι αναζητούν το έτερο διπλό τους, τον άντρα ή τη γυναίκα από τον οποίο τους χώρισε ο Δίας.

Ο Σωκράτης, από την πλευρά του, εξηγεί αυτό που του δίδαξε η Διοτίμα, η αρχιέρεια της Μαντινείας σχετικά με την Επιθυμία: Οι άνθρωποι, λόγω της θνητότητας τους, έχουν έλλειψη ύπαρξης που θέλουν να γεμίσουν με ένα αντικείμενο. Πρώτα θα είναι η επιθυμία για όμορφα σώματα και επομένως η σεξουαλικότητα, μετά γίνονται σοφότεροι θα επιδιώξουν την απόκτηση αρετών και τη γνώση των ουράνιων ιδεών, θα θέλουν να γίνουν αθάνατοι μέσω της δημιουργίας στην τέχνη και στη φιλοσοφία .

Ο ηδονισμός κατά τον Επίκουρο

Η επιθυμία σύμφωνα με τον Επίκουρο είναι η αναζήτηση της ευχαρίστησης. Για αυτόν όμως είναι απαραίτητο να διακρίνει τις αναγκαίες απολαύσεις και τις περιττές απολαύσεις. Ο ηδονισμός κατά τον ίδιο πρέπει να επιδιώκει να ικανοποιεί μόνο τις απαραίτητες απολαύσεις και αυτό με νηφάλιο τρόπο και κυρίως να προσέχει να μην ικανοποιεί περιττές απολαύσεις που το μόνο που επιτυγχάνουν είναι να διαστρεβλώνουν τον άνθρωπο. Επιπλέον, ο Επίκουρος υπερασπίστηκε τη θέση της ατομικιστικής οντολογίας του Δημόκριτου, σύμφωνα με την οποία όλα τα όντα αποτελούνται από αδιαίρετα στοιχειώδη σωματίδια, τα άτομα. Τα όντα αποτελούσαν έτσι και άτομα ανταλλαγής. Ανάλογα με το αν τα άτομα που ανταλλάσσονται είναι

ελκυστικά ή απωθητικά, προκύπτει αγάπη ή μίσος. Αυτή είναι η περίφημη εξήγηση των αγκυλωτών ατόμων.

Η αναζήτηση της Χαράς κατά τον Σπινόζα

Η ουσία του ανθρώπου είναι η Επιθυμία, στην οποία βρίσκεται το θεμέλιο της ηθικής. Απελευθερωμένος από κάθε υπερβατικότητα, από κάθε φαντασμαγορία και από κάθε ασκητικό ηθικισμό, ο ελεύθερος άνθρωπος αναγνωρίζει στην Επιθυμία μια «προσπάθεια να επιμείνεις στην ύπαρξη», έναν δυναμισμό, μια «δύναμη ύπαρξης».

Όταν επιβεβαιώνεται αυτή η δύναμη, γεννιέται η χαρά: είναι μια αύξηση στην ύπαρξή μας και επομένως εκπλήρωση της Επιθυμίας στις διάφορες εκφράσεις της, τις «επιδράσεις». Η επιθυμία δεν είναι αναζήτηση του ακατόρθωτου ούτε μια αξεπέραστη έλλειψη, αλλά ένας δυναμισμός που είναι η πηγή των δικών του αξιών και που μπορεί να επιτύχει την πληρότητα, δηλαδή την ικανοποίηση. Γι' αυτό η ηθική είναι ο ορισμός και η αναζήτηση αυτού του «αληθινού αγαθού» που είναι «η μονιμότητα μιας κυρίαρχης και τέλειας χαράς». Το μονοπάτι που οδηγεί σε αυτό περιλαμβάνει την κριτική των εσωτερικών και εξωτερικών εμποδίων, δηλαδή όλων των μορφών «δουλοπαροικίας»: πάθη (παθητικές επιθυμίες και όχι επιθυμίες καθαυτές), «θρησκευτική δεισιδαιμονία», φαντασία, πολιτικός αυταρχισμός.

Αυτή η ηθική της χαράς δεν είναι ασκητισμός. Χαρά είναι το σύνολο των απολαύσεων του σώματος και του νου όταν είναι «επαρκείς», δηλαδή αυτόνομες και αληθινά εκφραστικές της ουσίας του κάθε ατόμου: απολαύσεις, αισθητικές χαρές, ανησυχία για το περιβάλλον διαβίωσης, σωματικές ασκήσεις, στοχαστική γνώση της φύσης και του ανθρώπου. Σε αντίθεση με τον δυϊστικό ιδεαλισμό, δεν είναι επομένως η επιθυμία που για τον Σπινόζα, είναι πηγή υποτέλειας («αλλοτρίωσης»), αλλά το πάθος. Το πάθος είναι μόνο μια επιθυμία που γίνεται παθητική από την άγνοια της Φύσης και από την άγνοια του εαυτού μας, δηλαδή πρόκειται για φανταστικούς συνειρμούς που πολύ συχνά τρέφουν τη συναισθηματικότητα. Η χαρά (που ονομάζεται «ευδαιμονία» όταν είναι σταθερή και τέλεια) είναι επομένως η αληθινή εκπλήρωση της Επιθυμίας, όπως την συλλαμβάνει η «αντανακλαστική γνώση».

Επιθυμία σύμφωνα με τον Sigmund Freud

Για τον Φρόιντ ο στόχος της Επιθυμίας είναι η ικανοποίηση της λίκμπιντο, είναι η πραγματοποίηση ασυνείδητων φαντασιώσεων. Πρώτα η λίκμπιντο, εκφράζεται μέσω των λιμπιντικών παρορμήσεων, στοματική, πρωκτική, φαλλική, μετά γεννητική. Όλες οι επιμέρους παρορμήσεις του ατόμου βρίσκουν την διέξοδο τους στο Οιδιπόδειο συμπλέγμα και ο συμβολικός ευνουχισμός του ατόμου με την απαγόρευση της αιμομιξίας, αναζητά τον φαλλό που του λείπει. Αυτή η φαλλοκεντρική αντίληψη

αμφισβητείται από τις φεμινίστριες. Σύμφωνα λοιπόν με τον Φρόιντ , ο άνδρας και η γυναίκα έχουν ως αντικείμενο την Επιθυμία, ένα συμβολικό αντικείμενο που είναι ο Φαλλός, σύμβολο της εξουσίας, της κυριαρχίας του άλλου. Για τον Φρόιντ το πρόβλημα της Επιθυμίας είναι να έχεις ή να είσαι ο Φαλλός. Οι γυναίκες επιδιώκουν τις περισσότερες φορές να είναι ο Φαλλός του συντρόφου τους και οι άνδρες επιδιώκουν να έχουν τον Φαλλό.

Επιθυμία σύμφωνα με τον Λακάν

Για τον Λακάν, ακολουθώντας τη θέση του Πλάτωνα , λόγω της θνητότητας του, οι άνθρωποι έχουν έλλειψη ύπαρξης· αναζητούν ένα αντικείμενο που ο Λακάν ονομάζει το αντικείμενο *petit a*. Το θέμα του πόθου αποκόπτεται από αυτό το μικροσκοπικό αντικείμενο, στην έξοδό του από το Οιδιπόδειο Σύμπλεγμα, μετά τον συμβολικό ευνουχισμό που αναζητά τον Φαλλό. Αλλά επιπλέον, σύμφωνα με τον Λακάν, ο άνθρωπος απελευθερώνεται από την Ανάγκη που είναι η μοίρα της ζωικής φυλής, απελευθερώνεται από την ανάγκη εξυψώνοντάς την για να ξεκινήσει αναζητώντας ένα ιδανικό, αναζητώντας τα αστέρια, κρατά τα πόδια στο έδαφος, αλλά κοιτάζει τα αστέρια. Σύμφωνα με τον Λακάν, το υποκείμενο, μέσω της Επιθυμίας του, απελευθερώνεται από την Ανάγκη. Μέσω της Επιθυμίας του, επιδιώκει να αναγνωρίσει την Επιθυμία του ο άλλος. Για τον Λακάν, η επιθυμία είναι η επιθυμία του άλλου. Η επιθυμία εδραιώνεται με την ταύτιση με την Επιθυμία του άλλου, του άλλου που τον έφερε στον λόγο και τη γλώσσα. Σύμφωνα με τον ίδιο, η πιο ισορροπημένη δομή προσωπικότητας είναι η υστερική δομή και η επιθυμία του υστερικού είναι η επιθυμία του άλλου, εξ ου και η μεγάλη πλαστικότητα των πολύ εντυπωσιακών υστερικών που υποτάσσονται στη μόδα και ακολουθούν τη μόδα σαν τα πρόβατα του Panurge.

Τι ωθεί την επιθυμία

Η μηχανή του πόθου ποικίλλει ανάλογα με τους διαφορετικούς συγγραφείς, θα είναι η δημιουργικότητα σύμφωνα με τον Πλάτωνα, ο Νόμος και η Επιθυμία συνδέονται σύμφωνα με τον Φρόιντ , η παράβαση του απαγορευμένου κατά τον Ζωρζ Μπατάιγ , οι Μηχανές Επιθυμίας κατά Ντελέζ και Γκουατάρι , η επιθυμία να γνωρίζω σύμφωνα με τον Μισέλ Φουκώ.

Πλάτωνας και δημιουργικότητα

Στο «Συμπόσιο» ο Πλάτων βάζει τον Σωκράτη να του πει τι έμαθε από τη Διοτίμα τη Μαντινεία, την αρχιέρεια για τον έρωτα και τον πόθο. Σύμφωνα με αυτήν, λόγω της θνητότητάς του, οι άνθρωποι φιλοδοξούν την αιωνιότητα για να γίνουν αθάνατοι, διαιωνίζονται μέσω των απογόνων τους ή μέσω της καλλιτεχνικής ή λογοτεχνικής τους

δημιουργικότητας, όπως ο Όμηρος στο πέρασμα των αιώνων. Έλληνες, όπως ο Ησίοδος, ο Θαλής από τη Μίλητο, ο Ηράκλειτος της Εφέσου, ο Παρμενίδης ή ο Δημόκριτος, όπως ο Φειδίας ο γλύπτης και οι σοφοί αποκαταστάτες της δημοκρατίας Σόλων ή Περικλής.

Ο νόμος και η επιθυμία συνδέονται σύμφωνα με τον Φρόιντ

Αρχικά στο παιδί οι μερικές λιμπιντικές ορμές είναι αυτόνομες και ικανοποιούνται εκτός του Νόμου της απαγόρευσης της αιμομιξίας και αυτό μέχρι την έξοδο από το Οιδιπόδειο Σύμπλεγμα που λύνεται με συμβολικό ενουχισμό στο όνομα του πατέρα του Νόμου, του συμβολικού πατέρα. Από αυτή τη στιγμή οι παρορμήσεις έρχονται υπό την κηδεμονία του συμβολικού Φαλλού και εγκαθιδρύεται η Επιθυμία που στοχεύει να εξυψώσει τις παρορμήσεις στην αναζήτηση ενός ιδεώδους του εγώ του οποίου οι ρίζες είναι ασυνείδητες. Επομένως η Επιθυμία του ώριμου υποκειμένου συνδέεται με το Νόμο της απαγόρευσης της αιμομιξίας.

Η παράβαση του απαγορευμένου κατά τον Ζωρζ Μπατάιγ

Στο δοκίμιό του «Ερωτισμός» ο Georges Bataille ορίζει τον Έρωτα ως την αναζήτηση της παράβασης των απαγορεύσεων, ώστε ο άνθρωπος να ταυτιστεί με έναν θεό στο περιθώριο των απαγορεύσεων και του Νόμου. Το Ιερό στους ανθρώπους έχει μια κατάσταση πέραν του εδάφους, το Ιερό βρίσκεται στο περιθώριο των θνητών νόμων, αγγίζει το θείο που απελευθερώνεται από το βέβηλο. Σύμφωνα με τον Bataille, υπάρχει ένας ιερός χαρακτήρας στον ερωτισμό, όπου η θνητότητα συνορεύει με την αθανασία. Ο πολυθεϊσμός του αρχαίου ελληνικού παγανισμού απεικονίζει καλύτερα από τους μονοθεϊσμούς τις φιλοδοξίες του Έρωτα και του Ήμερου, ο Δίας και η Αφροδίτη έχουν μια ζωή που αποτελείται από ερωτικές αποδράσεις που είναι ανθρωπόμορφες και απεικονίζουν καλά τις φιλοδοξίες της Επιθυμίας και τα ασυνείδητα Φαντάσματα των ανθρώπων.

Οι επιθυμητές μηχανές των Deleuze και Guattari

Στο δοκίμιό τους «The Anti-Oedipus» ο Gilles Deleuze και ο Félix Guattari δημιουργούν μια νέα φιλοσοφική αντίληψη για να θεωρητικοποιήσουν την επιθυμία, είναι «The Desiring Machines» Σύμφωνα με τους συγγραφείς, η επιθυμία δεν είναι ένα θέατρο από σκηνές και δημιουργικά έργα, αλλά η επιθυμία είναι εργοστάσιο όπου ενεργοποιούνται οι επιθυμητές μηχανές. Αυτή η σύλληψη της Επιθυμίας ως κυβερνητικού είδους, που μας κάνει δυαδικές μηχανές να σπαταλάμε την υπερχειλισμένη μας ενέργεια, και μια θέση όπου η αιτία της Επιθυμίας δεν είναι η έλλειψη ύπαρξης, αλλά αντίθετα μια περίσσεια, μια πληθώρα ενέργειας που διαχέεται θερμοδυναμικά. Αυτή η διατριβή υποκινείται από το γεγονός ότι σύμφωνα με τους Deleuze και Guattari, το Φροϋδικό

Οιδιπόδειο Σύμπλεγμα είναι μια μορφοποίηση της καπιταλιστικής αστικής τάξης που στοχεύει στη διατήρηση της πατριαρχίας και τη μετάδοση των καπιταλιστικών κληροδοτημάτων. Αυτοί οι δύο συγγραφείς προτείνουν μια ελευθεριακή θέση του πόθου, η οποία όμως μας κάνει μηχανές χωρίς ψυχές, είναι μια υπερ-υλιστική θέση χωρίς κανέναν ιδεαλισμό που θέτει υπό αμφισβήτηση τα ίδια τα θεμέλια του Ανθρωπισμού. Αυτή η τεχνικο-επιστημονική πεποίθηση είναι σύμφωνη με τις επιστημονικές διατριβές της νευροβιολογίας της Ψυχής, που δεν κάνει το Πνεύμα τίποτα άλλο από τις χημικές αντιδράσεις μεταξύ κατεχολαμινών, ακετυλοχολίνης και αδρεναλίνης που επιτρέπει τη συναπτική μετάδοση των νευρώνων του εγκεφάλου μας .

Ο ΕΡΩΣ ΚΑΙ Ο ΪΜΕΡΟΣ

Μιλάμε πάντα για τον Έρωτα, την αγάπη, αλλά σπάνια για τον Ϊμερο, την επιθυμία. Ο Ϊμερος είναι ο σύντροφος του Έρωτα αλλά τα έργα τους σπάνια αλληλοκαλύπτονται, η λογική της αγάπης και της επιθυμίας δεν είναι πάντα παράλληλη.

Αγάπη, ο Έρωσ είναι ο γιος της Πένιας, μιας άστεγης ζητιάνας, που εμποτίστηκε από τον Πόρο, μεθυσμένος την ημέρα του πάρτι που διοργάνωσε ο Δίας προς τιμήν της γέννησης της Αφροδίτης. Ο Έρωσ κληρονόμησε την επισφάλεια από την ανυπόφορη μητέρα του, και είναι υποτιμητικό να πούμε ότι η αγάπη είναι επισφαλής, εύθραυστη, ότι κρέμεται μόνο από μια κλωστή, ότι προσκολλάται σε ένα χαρακτηριστικό, ένα χαρακτηριστικό του αντικειμένου που αντηχεί στην καρδιά του εραστή ως ανάμνηση του χαμένου αντικειμένου που το υποκείμενο πιστεύει ότι βρίσκει στον άλλον Το βέλος του Έρωσ είναι η αναγνώριση αυτού του χαρακτηριστικού από τον εραστή στο αντικείμενο αγάπης του. αγάπη, αυτό το χαρακτηριστικό που τον γοητεύει με τον μαγνητισμό του. Μορφολογικό γνώρισμα, χαρακτηριστικό χαρακτήρα που ανακαλύπτει στον άλλον ως σημάδι αναγνώρισης του εσωτερικού ιδανικού αντικειμένου του, το οποίο βρίσκει στην εξωτερική πραγματικότητα και στο οποίο θέλει απεγνωσμένα να προσκολληθεί. αλλά αυτό το χαρακτηριστικό, αυτό το μερικό και φευγαλέο αντικείμενο, μεταβαλλόμενο, ιδιότροπο, πτητικό, διατηρεί μόνο τη λάμψη του δέλεαρ του για τον φευγαλέο χρόνο του ειδυλλίου, για να εξαφανιστεί στη συνέχεια μόλις σταματήσει η ψευδαίσθηση στο σοκ της φαντασίας στη ροκ πραγματικότητα .

Το να αγαπάς, σύμφωνα με τον Λακάν , είναι « να δίνεις κάτι που δεν έχεις, σε κάποιον που δεν το θέλει ». Αυτός ο απαισιόδοξος και εντούτοις ρεαλιστικός αφορισμός, εξηγεί την επισφάλεια της αγάπης στην απατηλή της όψη, την προσκόλλησή της στη φαντασία, στο είδωλο του αντικειμένου της παρόρμησης, στον καθρέφτη ενός άλλου που δεν βρίσκει ποτέ την επάρκειά του στην πραγματικότητα του άλλου, αλλά βρίσκει πάντα άλλο, ούτε εντελώς ίδιο ούτε τελείως άλλο, όπως είπε ο ποιητής.

Το ιδανικό αντικείμενο είναι εσωτερικό και δεν βρίσκει ποτέ το αντίστοιχό του στην εξωτερική πραγματικότητα, εξ ου και αυτά τα παιχνίδια αγάπης και τύχης, όπου τα υποκείμενα προσπαθούν να φανούν σύμφωνα με τη φιγούρα του εσωτερικού ιδανικού

αντικειμένου του συντρόφου στη διαδικασία της αποπλάνησης, μια παρέλαση αγάπης όπου οι πρωταγωνιστές κάνουν το simulacrum να λάμπει, το χλωμό αντίγραφο, το ersatz, το υποκατάστατο, το χαρακτηριστικό του σώματος ή της ψυχής που είναι μέσα τους και γοητεύει τον άλλο με την ομοιότητά του με το εξιδανικευμένο εσωτερικό αντικείμενο. Αυτή η μεταμφίεση αγάπης, της οποίας τα τεχνάσματα είναι τεχνητά, είναι ένα θέατρο όπου οι ηθοποιοί διατηρούν λίγο-πολύ την ψευδαίσθηση της πραγματικότητας της φαντασίας, εξ ου και η περισσότερο ή λιγότερο μεγάλη διάρκεια της επιτυχίας του έργου.

Himeros, η επιθυμία είναι πιο λεπτή, το αντικείμενο της είναι λιγότερο εφήμερο, παίζει μακροπρόθεσμα, η λογική της είναι αμείλικτη. προϋποθέτει τη μοίρα του υποκειμένου που είναι γραμμένο στον μεγάλο κύλινδρο του ασυνείδητου του, του οποίου η διαχρονική και συγχρονική ύπαρξη υπακούει στον κινητήρα, την αυτοματοποίηση του επαναληπτικού καταναγκασμού. Το εγχείρημα της επιθυμίας είναι μέρος ενός ιστορικού ντετερμινισμού που χαρακτηρίζεται από παιδικά τραύματα και τις επιθυμίες των νεράιδων που κοιτούσαν την κούνια του παιδιού, καθώς αυτές οι νεράιδες δεν είναι άλλες από τους γονείς, τους παππούδες, τους κηδεμόνες, τους νονούς.

Μόλις το νεογέννητο έρχεται στην οικογένεια, το ασυνείδητο των γονέων του έχει ήδη δώσει μια μυθική θέση στην ιστορία της οικογένειας, πραγματική ή φανταστική ιστορία. Αυτός ο χώρος συνοδεύεται από ένα δραματουργικό ρεπερτόριο στο οποίο το παιδί, ο έφηβος και αργότερα ο ενήλικας θα είναι πιστοί και θα αποφασίζουν για τις επιλογές τους, υπό την κάλυψη μιας απατηλής ελεύθερης βούλησης, και θα ρυθμίζουν τις επαναλήψεις τους όπως ο ηθοποιός ενός επιτυχημένου έργου παίζουν επαναλαμβάνοντας την παράσταση στο εσωτερικό του δράμα, και αυτό μέχρι το θάνατο που θα κλείσει τη δραματική του καριέρα.